

ARCADIA

En pappa med sina tre barn flyttar från USA:s östkust till västkust. *Arcadia* är en roadmovie om vuxenblivande; när är man barn, hur blir man vuxen? En välspelad och finstämd film om en decimerad familj där en viktig roll även spelas av den frånvarande modern.

Rekommenderad från högstadiet.

En filmhandledning av Andreas Hoffsten.

HANDLING

Det är tidig morgon. Tolvåriga Greta, hennes storsyster Caroline och lillebror Nat åker iväg i bilen med sin pappa Tom. Färden går mot Kalifornien, mot staden Arcadia med sina 300 soldagar om året, en swimmingpool och ett nytt liv. Mamma är hos sin syster och ska komma efter med flyg om några dagar, säger pappan när de åker iväg från huset i New England på östkusten.

Pappan är lättretlig, han hamnar i bråk med en bilist och får förklara sig på polisstationen efteråt. Längs vägen frågar ofta Greta om mamma, var hon är och om de kan ringa henne. Men när de ringer hör de bara en telefonsvarare, på vilken Greta lämnar ett meddelande; att de nu befinner sig i Missouri och att de älskar sin mamma.

Spänningen stiger – alla är lättretliga på sitt sätt och gräl uppstår lätt. På ett motell ser Greta pappan sitta och ta ett glas med en annan kvinna. Hennes

känsla av att föräldrarna är på väg att skiljas förstärks.

Så går färden vidare och de anländer Oklahoma på sin färd över kontinenten. De argumenterar i bilen om hur flytten har gått till, om mamma fick vara med i beslutet, om kommunikation och om att hålla alla informerade. Tom slingrar sig men får stöd av sextonåriga Caroline som alltid sitter i framsätet och ibland spelar rollen av vuxen. Greta sätter upp en handskrivna lapp i bakrutan med texten: ”Hjälp!! Vi har kidnappats!!!”

De anländer till några vänner, familjen Acres, där de ska sova över. De har pool och Caroline, Nat och Greta sitter där och småpratar med Evan, sonen i huset. Greta, som inte trivs med situationen, smyger iväg och ringer mamman igen och på telefonsvararen talar hon in ett nytt meddelande: ”Snälla mamma kom hit, jag bryr mig inte om du och pappa ska skiljas, vi kan bo i olika hus. Men snälla, kom!”

I badrummet får Greta och Caroline chansen att komma varandra lite närmre, få tala om känsliga saker. Om killar, om att hängla, hur man gör. Många frågor och lite chans till närhet.

På morgonen när Greta vaknar är det blod på lakanet. Och i köket grälar Tom med de andra vuxna om mamman, han bryter irriterad upp, lämnar huset med barnen och kör iväg.

Under en paus mitt ute i naturen sitter Greta och Tom och pratar om när hon var liten och gillade de sånger som pappan nu sjunger. ”Jag var fem år då pappa”, markerar Greta. Då lämnar Tom över ett paket bindor – och Greta blir förnärad. ”Jag är ledsen att jag behövde ge dig dem och inte din mamma”, ”Sluta, jag vill inte tala om det”, morrar

Greta. Senare, på väg igen, blir de stoppade av en polisbil. Skylten om kidnappning har väckt polisens nyfikenhet. Lite senare anförtror Tom äldsta dottern Caroline hur äktenskapet med mamman varit. Om deras slitningar och om mammans nervproblem.

Så närmar de sig Grand Canyon. Vål framme vid infarten kostar entrén fyrtionio dollar. Tom blir förbannad och kör därifrån – med Nat gråtande i baksätet. Det han längtat efter hela resan är nu bara ett sviket löfte. Systrarna är arga på pappan – ”sa du inte att ett löfte är ett löfte förut”, frågar Greta. Konfrontationen blir skarp – Greta anklagar Tom för att ljuga, för att ha övergett mamman, för allt. Toms humör rinner över, han stannar bilen och Greta kliver ur varefter pappan kör iväg. Hon sätter sig i dikesrenen med kaninen i knäet. Så småningom kommer bilen tillbaka.

När de åker iväg håller Nat och Greta varandras händer i baksätet. Vid nästa stopp går Tom och Greta iväg bara de två. ”Jag vill inte att vi ska ha de här uppslitande samtalen”, säger Tom och berättar att mamman inte bor hos mostern utan istället är intagen på en psykiatrisk klinik då hon haft ett nervöst sammanbrott. Snart ska hon dock komma ut. Greta undrar varför pappan inte berättade för henne, varför han ljög. Tom försöker förklara att det finns saker som barn inte ska behöva veta så länge de är barn, tids nog får de ändå sin beskärda del av livet.

Greta går därifrån, hon tror inte på pappans löften om att allt ska bli bra i familjen. Hon går ut och sätter sig på en klippa – och slänger ut sin kanin i naturen.

Så är de framme i Los Angeles, i Kalifornien och staden Arcadia, ett typiskt medelklassområde. De installerar sig och pratar återigen om mamman. Nat påpekar att hon ju, enligt pappan, skulle vara där. ”Jag trodde det.” säger Tom och lägger till ”Jag är ledsen att jag inte har alla svar.”

När de är själva börjar Greta och Caroline prata om mamman. Caroline berättar om de bråk som varit, och om hur mamman flippade ut. Hon berättar att mamman har varit ledsen länge och att föräldrarna inte fungerar bra ihop.

På morgonen väcker Tom Greta – det är mamma i telefonen. De talar ärligt och rakt med varandra. ”Du måste förstå hur mycket jag älskar dig, men det är komplicerat”, svarar mamman på Gretas fråga om när hon ska komma till Arcadia. Greta ger pappan tillbaka hans mobil, tar i hans axel och vi ser ett leende spricka upp i pappans ansikte.

INLEDANDE TANKAR OCH FRÅGOR

Arcadia är formad som en klassisk roadmovie, en av de mer populära genrerna i filmhistorien. En genre som kort och gott kännetecknas av att huvudpersonerna tillsammans gör en resa som förändrar dem i relation till den konflikt de befinner sig i. *Easy Rider* samt *Thelma och Louise* är två roadmovies som blivit riktiga klassiker. Även *Little Miss Sunshine* – som det finns en filmhandledning till – tillhör genren och har också en liknande tematik som den i *Arcadia*, med vuxenblivande och uppgörelser inom en familj på resa. Och ganska snart märker vi i *Arcadia* att det är spänningar i familjen, något utsagt som skaver.

”Arcadia” hänger förstås ihop med det antika grekiska landskapet Arkadien som genom historien även har fungerat som en symbol för drömmen om det idylliska livet. Ett ursprungligt, oförstört landskap dit den moderna civilisationen inte nått. Arkadisk diktning och herdediktning brukar jämföras. ”Arcadia” är också en stad i Kalifornien, i Los Angeles county, med ca 60.000 invånare.

- Vad tyckte ni om filmen, gillade ni den? Om ni skulle välja ut en eller ett par centrala scener i filmen, vilka skulle ni då välja? Alltså en scen där handlingen når en kulmen eller tappar över i ett nytt skede. Kanske någon scen mellan Greta och Caroline? Eller mellan pappan och Greta? Kanske när Greta slänger kaninen? Jobba i grupp och motivera era val. Skriv sen upp och samla alla runt ett par scener och diskutera vad det är som gör att just de är centrala.

- Hur tycker ni att genren ”roadmovie” fungerar? Vad utmärker den i *Arcadia*? Gillar ni genren? Har ni sett några andra typiska roadmovies (de behöver förstås inte ske med bil)?

- *Arcadia* är även en så kallad ”independent film” – alltså producerad vid sidan av de stora dominerande studiorna i Hollywood, såsom 20th Century Fox, Columbia, Universal, Paramount, Warner Bros och MGM som de hette under de gyllene åren på 1940- och 50-talen. En typ av film, vanligen med betydligt mindre budget, som inte på långa vägar är lika klichéstyrd som de stora blockbusterfilmerna och som exempelvis inte har ett givet slut. Vi vet inte säkert hur det ska gå. Det kan man gilla eller tycka mindre om. Vad tyckte eleverna, hur ville de att filmen skulle sluta? Hur tolkar de filmens slut? Och i förlängningen på en frågeställning kring hur ”öppen” och tolkningsbar filmen känns ligger förstås frågan om vad vi ska med konst till – bekräftelse eller provokation? Diskutera.

- Film jobbar med symboler, i de handlingar rollerna utför och i bilder, kamerainställningar. Kort och gott, filmen berättar, förutom i dialog, i bilder vad

som i böcker berättas med ord. Plocka ut några scener/bilder som sammanfattar eller ger associationer till huvudtemat och som annars skulle ha formulerats i ord och motivera varför ni valt just dessa scener.

NÄR ÄR MAN BARN OCH NÄR BLIR MAN VUXEN?

Filmen berättar om tre barn, cirka 9, 12 och 16 år gamla. Nat är lillebrorsan, skör och samtidigt lillgammal och med en nära relation till Greta som han sitter samman med i baksätet under hela resan. Storasystrern Caroline sitter framme bredvid pappa Tom och spelar lite rollen av reservmamma. Greta ser ändå upp till och beundrar henne. Caroline är lite flirtig när killar är i närheten, som hemma hos familjen Acres och deras son Evan. Hon har självkänsla och är i grunden en relativt trygg person.

Greta, filmens huvudperson, befinner sig mitt i övergången från barndom till en gryende vuxenhet, mitt i puberteten. Hon står med ena foten i en barndom med ett kärt gosedjur och med den andra i en vuxenhet hon ännu inte riktigt bemästrar. Hon är den som mest utmanar och opponerar sig mot pappan som i sin tur fortfarande betraktar henne i mångt och mycket som ett barn. Greta är också den som både frågar efter deras mamma och även försöker ringa henne på trots mot vad pappan säger i sina försök att släta över problemen och säga att allt kommer att bli bra. Greta är även mitt i den period i livet som vi brukar kalla adolescensen, det vill säga den tid som normalt inleds med puberteten och kroppsliga förändringar, men som mer handlar om sociala, psykologiska fenomen och begrepp. Barns och kanske framförallt flickors pubertet börjar allt tidigare i åldrarna alltmedan adolescensen;

att du har nått en viss mognad, äger rum lite senare. Denna process är naturligtvis också i högsta grad individuell från person till person.

- Be eleverna kort beskriva de fyra huvudpersonerna och deras respektive bra och mindre bra sidor eller karaktärsdrag. Känns de verkliga och trovärdiga? Kan vi identifiera oss med dem? Vad tycker vi om dem? Hur förändras de genom berättelsens gång?
- När Tom kommer med ett paket bindor till Greta som ju börjat få sin menstruation känner hon sig känslomässigt kränkt, vilket vi ju kan förstå. Gjorde han fel? Skulle han gjort på ett annat sätt? Att befinna sig mitt i puberteten är inte lätt vare sig för killar eller tjejer – hur tycker ni att föräldrar och andra vuxna ska bete sig och möta barn i den åldern? Vuxna kan ju inte gå med på vilka tokigheter som helst och tassa runt på tå och säga ja till allt – eller hur? Är det viktigt med gränser, även när de smärtar?
- Hur tänker eleverna kring Gretas protester, känner de igen sig? Tänk på scenen med kaninen, eller när hon sätter upp lappen om kidnappning, eller när hon en dag inte längre fångar den baseball som pappan av tradition brukar kasta?

Enligt FN: s barnkonvention är man i juridisk mening barn till dess man fyller 18 år. Men i praktiken blir man i många avseenden vuxen betydligt tidigare. Samtidigt pressar modeindustrin, media i allmänhet och starka ekonomiska krafter på barn en vuxenhet i allt tidigare åldrar, vilket man kan tycka olika om.

”Ungdom” är ju ett historiskt sett relativt nytt begrepp. På tidigt 1900-tal och bakåt i tiden var man barn och sen vips (!), blev man vuxen. Och när det skedde berodde uteslutande på i vilken social klass man växte upp. Arbetarbarn gick i skolan till ca tolvårsåldern på 1800-talet, sen var det bara att sätta igång och arbeta. Vissa menar att ungdomen föddes med Elvis och James Dean i det nya förlovade landet Amerika på 1950-talet efter det andra världskriget och med en ekonomisk medvind i ryggen som på många plan frigjorde ungdomen men samtidigt gjorde den till måltavla för ekonomiska krafter.

- Vad tycker eleverna, längtar de till att bli vuxna? Vad innebär det att vara vuxen? Vilket ansvar följer med att bli vuxen?
- Hur upplever eleverna medias och reklamens ständiga tryck på hur man ska se ut, vilken attityd man ska ha, vad man ska ha för kläder, vilken musik eller vilka filmer man ska se? Är det svårt att hitta en personlig stil – sin egen smak? Vad är det som styr?
- Vilken roll spelar syskon i en familj, på gott och ont? Är det viktigt vad syskon eller kompisar säger – även när de går emot en själv – och bjuder motstånd? Hur ska en bra kompis vara?

HUR SKA VUXNA BETE SIG?

Tom, pappan, är kanske den som vid sidan av Greta utvecklas mest i filmen. Från början ser vi en lättretad – tänk på scenen med slagsmålet vid bilen – och oartigt bufflig person, som i scenen vid entrén

till Grand Canyon och på vägkrogen med servitrisen. Men mot slutet träder en lugnare och mer ödmjuk pappa fram. En pappa som kan erkänna sina misstag och tillkortakommanden och som vi förstår har haft sina problem att brottas med. Och som ger oss i publiken nycklar till varför han har agerat som han gjort. Att även om han som vuxen måste ta ett större ansvar så kan vi ändå förstå att han har varit orolig över hur resan ska gå, hur barnen ska reagera på att mamman inte är med – och inte minst hans egen komplicerade relation till sin fru.

- ”Ett löfte är ett löfte”, säger pappan lite stolt i uppfostringsyfte till sina barn. Han lovar att de ska besöka Grand Canyon, ett löfte han sviker. Han lovar att mamman ska dyka upp, vilket inte sker, han lovar hästridning och andra saker han inte håller. Hur viktigt är det att vuxna står för sina ord och håller vad de lovar? Är det viktigare att vuxna gör det än barn – i så fall varför?
- ”Ibland måste man ljuga”, säger pappan. För ett högre skäl så att säga. Men i scenen där Greta konfronterar pappan med att ha ljugit om mamman så svarar Tom: ”Det finns verkligheter barn inte ska betungas med. Ni har resten av livet för sån skit. Jag vill inte vara den som visar er.” ”Men det är du!” svarar Greta. Har pappan rätt? Finns det vita lögnen? När är det särskilt viktigt att berätta hela sanningen?
- Men frågan är ändå – varför dröjer pappan så länge med att berätta för Greta, som han ju ändå ser är så knuten till mamman och i sånt behov av att alla är öppna med varandra? Hur tänker ni?
- Vad är det viktigaste med hur en förälder/vuxen ska vara?

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Producent: Julian Favre & Silenn Thomas
 Manus & regi: Olivia Silver
 Foto: Eric Lin
 Produktionsdesign: Adriana Serrano
 Kostym: Kim H. Ngo
 Klippning: Jennifer Lee
 Musik: The Low Anthem

I ROLLERNA

Pappan – John Hawkes
 Greta – Ryan Simpkins
 Caroline – Kendall Toole
 Nat – Ty Simpkins

TEKNISKA UPPGIFTER

Längd: 91 min
 Format: DVD, TViX (2.35:1)
 Svensk premiär: 2013.03.13

DISTRIBUTION: FILMCENTRUM
 WWW.FILMCENTRUM.SE
 08 545 275 00